

VÁLASZADÓ

2017/JÚNIUS

Később kell bekötni a számlázó programokat

Így szüneteltethető az egyéni vállalkozás

Bér és pótlék fizetése munkaidőkeretben

Számlázási mizéria a cafeteriában

Kérdések és válaszok

ADÓ
2017

6

Kedves Olvasó!

Vaskos adócsomagot nyújtott be a kormány, a tervezett módosításokról az Adózóna is számos cikkben beszámolt. Jelentős könnyítés, hogy elhalasztanák a számlázó programok NAV-hoz történő bekötését, s nem változna a belföldi összesítő jelentésben feltüntetendő számlák köre és értékhatára. Az erről szóló cikkünk végén lévő linke kattintva a többi változtatási javaslatról is tájékozódhat.

Speciális szabályok vonatkoznak a tevékenységüket szüneteltető egyéni vállalkozókra, mind a bevállással, mind a költségek elszámolásával kapcsolatban, cikkünkben bemutatjuk, mit kell tenniük. Az általánostól eltérő előírásokat kell figyelembe venni a nyugdíjas munkavállaló, az evás, az ekhós, az egyszerűsített foglalkoztatott, az őstermelő, továbbá a felszolgálási díjban részesülő személy tb-ellátási alapjának meghatározásakor is.

Alapos jogszabályismeret kell a munkaidőkeretben, azaz egyenlőtlen munkaidő-beosztásban foglalkoztatáshoz is, amikor a munkabér havi összege a munkaidő-beosztás függvényében ingadozhat, bizonyos bérpótlékok fizetése pedig a munkaidőkeret lejárta utáni időszakra toódhat.

A nem pénzben juttatott bölcsődei szolgáltatás, családi napközi ellátás adómentességét szabályozó előírások értelmezésekor az a rendkívüli helyzet áll elő ugyanis, hogy ha minden fél megpróbálja betartani a vonatkozó jogszabályokat – azaz a szolgáltatást nyújtó annak a nevére állítja ki a számláját, aki a szolgáltatását megrendelte, a munkáltató viszont szeretné a munkavállalóját ezen juttatásban részesíteni –, akkor semmiképpen nem tudnak megfelelni az adómentesség feltételeinek.

Fellélegezhetnek az adózók: haladék adatszolgáltatásra

Elhalasztanák a számlázó programok NAV-hoz történő bekötését, s nem változna a belföldi összesítő jelentésben feltüntetendő számlák köre és értékhatára – áll az egyes adótörvények és más

kapcsolódó törvények módosításáról szóló, T/15428. számon benyújtott törvényjavaslatban.

Az adózók 2017. július 1-jei határidővel kötelesek lennének számlázó programjaikat alkalmassá tenni arra, hogy az adóhatóság számára elektronikusan adatot tudjanak szolgáltatni a 100 ezer forintot meghaladó áfatartalmú számlákról.

Ezt a kötelezettséget az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art) 31/B paragrafusának 2017. július 1-jével hatályba lépő (2a) bekezdése írta elő a következők szerint:

„Az általános forgalmi adó alanya külön jogszabályban meghatározott elektronikus módon adatszolgáltatást teljesít az állami adó- és vámhatóság részére azon számlázási funkcióval rendelkező programmal kibocsátott számlák külön jogszabályban meghatározott adattartalmáról, amelyekben egy másik, belföldön nyilvántartásba vett adóalanyra áthárított adó összege a 100 000 forintot eléri vagy meghaladja. Az adóalany ezen számlákat érintő módosításról vagy érvénytelenítésről is külön jogszabályban meghatározott módon elektronikus adatszolgáltatást teljesít”.

Az Art. e kötelezettség elmulasztásához szigorú szankciót társítana. A 172. § ugyanis a következő (5a) bekezdéssel egészülne ki:

„A 31/B § (2a) bekezdésében előírt adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása, késedelmes, hiányos, hibás vagy valótlan adattartalmú teljesítése esetén a kiszabható mulasztási bírság felső határa az érintett számlák, számlával egy tekintet alá eső okiratok számának és a bírság adózóra egyébként vonatkozó, törvényben rögzített legmagasabb mértékének szorzata”.

Az adótörvény-módosítási javaslatcsomag szerint azonban ez a rendelkezés és így a kapcsolódó szankciót előíró passzus sem lépne hatályba 2017. július 1-jén.

Ez ésszerű döntés lenne már csak azért is, mert az a külön jogszabály, amelyre a rendelkezés hivatkozik, még nem született meg, így az adózóknak egy hónappal a tervezett bevezetés előtt még nincs információjuk arra vonatkozóan, hogy pontosan milyen előírásoknak is kellene megfelelniük.

A módosítást a törvényalkotó ezzel összhangban a következőkkel indokolja: „Mivel egy ilyen nagy horderejű, az egész ország versenyképességének a javításában is szerepet játszó rendszer csak az érintettek megfelelő felkészülését kö-

adózóna

Megbízható szakmai támogatás az Adózóna-előfizetéssel.

Most minden új és hosszabbító előfizető
Kata, kiva, eva a gyakorlatban kiadványt kap.

MEGNÉZEM AZ AJÁNLATOT

vetően vezethető be, továbbá a rendszer éles indulása előtt elvárás egy megfelelő tesztidőszak biztosítása is, ezért az adatszolgáltatás egy év türelmi idő mellett önkéntes alapon fog működni.”

Vagyis azon bátor adózók, akik felkészültek érzik magukat az elektronikus adatszolgáltatásra, a kötelezettség elhalasztásától függetlenül élhetnek a lehetőséggel, hogy számlázó programmal kiállított számláikról közvetlenül a számlázó rendszerből, elektronikusán szolgáltatassanak adatot a NAV-nak, a többieknek pedig még egy év áll rendelkezésükre, hogy felkészüljenek.

Egyelőre kérdéses, hogy az online számlázást önként alkalmazóknál hogyan változik majd a belföldi összesítő jelentésben feltüntetendő adatok köre. A tervek szerint ugyanis az Art. erről szóló módosító rendelkezésének hatályba lépését is elhalasztanák. A korábban elfogadott 2017-es módosítások szerint az Art. 31/B paragrafus (2) bekezdése úgy módosulna, hogy

„Az általános forgalmi adó alanya termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetén azon nyomdai úton előállított nyomtatvány használatával kibocsátott számlákról, amelyekben egy másik, belföldön nyilvántartásba vett általános forgalmi adó alanya áthárított általános forgalmi adó összege a 100 000 forintot eléri vagy meghaladja, arról az adómegállapítási időszokról teljesítendő általánosforgalmiadó-bevallásban, amelyben az ügylet teljesítését vagy az előleg megfizetését tanúsító számlában feltüntetett adót meg kell állapítania, számlánként nyilatkozni köteles”.

Vagyis a kimenő számlák esetében csak a nyomdai úton előállított számlákról kellene adatot szolgáltatni a belföldi összesítő jelentésben, a számlázó szoftverrel kiállítottakról nem. Emellett az adatszolgáltatás a 100 ezer forintot elérő vagy meghaladó számlák esetében lenne kötelező, tehát az értékhatár 1 millió forintról 100 ezer forintra csökkenne.

A törvénymódosítás elfogadása esetén azonban e változások nem lépnének hatályba, azaz a belföldi összesítő jelentés kimenő számlák esetében továbbra sem csak a nyomdai úton előállított számlák adatait tartalmazná. Továbbá, az értékhatár 1 millió forint maradna, ami különösen azon adózóknak lehet jó hír, akik a belföldi összesítő jelentést, azaz az áfabevallás M-es lapjait manuálisan töltik ki, és az értékhatár csökkentése jelentősen növelné adminisztrációs terheiket.

Mivel a határérték az online számlázás bevezetésével párhuzamosan jövőre várhatóan tényleg 100 ezer forintra csökken, és a bejövő számlák adatait a számlázó szoftverek elektronikus adatszolgáltatása esetén is fel kell majd tüntetni az összesítő jelentésben, azoknál a cégeknél, ahol még nem megoldott a számlák adatainak exportja az ÁNYK nyomtatványba, érdemes lehet valamilyen fejlesztésen elgondolkodni az adminisztrációs teher csökkentése érdekében, párhuzamosan az online számlázás követelményeinek teljesítésével.

Antretter Erzsébet, Niveus Consulting Group, szenior menedzser

A 2018-ra javasolt változásokról közzét további cikkeinket itt olvashatja!

Szünetelteti vállalkozását? Ezekre az előírásokra figyeljen!

Speciális szabályok vonatkoznak a tevékenységüket szüneteltető egyéni vállalkozókra, mind a bevallással, mind a költségek elszámolásával kapcsolatban.

Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény (Evct.) 18. paragrafusa alapján az egyéni vállalkozók nyilvántartásában szereplő egyéni vállalkozó a tevékenységét a 2016. évi rendelkezések szerint legalább egy hónapig és legfeljebb öt évig szüneteltetheti (2017-től legfeljebb két évig szüneteltethető a tevékenység, ha annak kezdete 2017. január 1., vagy annál későbbi időpont).

Az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetését és a szüneteltetés végén a tevékenység folytatását be kell/kellett jelenteni – elektronikus úton – a fővárosi, megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatalánál. Ha az öt (2017-től kettő) év elteltével az egyéni vállalkozó nem jelenti be az egyéni vállalkozói tevékenység folytatását, akkor a magánszemély egyéni vállalkozói jogállása megszűnik.

Aki a tevékenységét 2012. január elsejétől folyamatosan szüneteltette és a tevékenységét nem kezdte el folytatni 2016. december 31-éig, annak az egyéni vállalkozói jogállása 2016. december 31-én megszűnt, így a bevallását az egyéni vállalkozói tevékenységüket megszüntetőkre vonatkozó szabályok szerint be kellett adnia. Ez a gyakorlatban például azt jelenti, hogy a nyilvántartott készletet bevételnek kellett tekinteni a 16SZJA bevallás 13-as lapján.

Akinek van egyéni vállalkozói igazolványa is, annak azt is le kellett adnia a tevékenység szüneteltetésének bejelentése mellett.

Az ügyvéd, az egyéni szabadalmi ügyvivő, a közjegyző a tevékenységét, szolgáltatását a jogállását szabályozó külön törvény előírásai szerint szüneteltetheti. Az állategészségügyi szolgáltató a tevékenységét a Magyar Állatorvosi Kamara engedélyével szüneteltetheti.

A tevékenységét az adóév utolsó napján szüneteltető egyéni vállalkozónak a szüneteltetés megkezdése adóévről a szüneteltetés megkezdését megelőző nappal megállapított (szja, eho) kötelezettségeiről a 16SZJA számú bevallásban kellett számot adnia.

Ha az adózó a tevékenységét az adóév utolsó napján is szünetelteti, akkor esetében a bevallás benyújtásának határideje 2017. május 22. volt.

Ha az egyéni vállalkozó a tevékenységét az adóév utolsó napján szünetelteti, akkor a bevallásában kisvállalkozói kedvezmény, fejlesztési tartalék, foglalkoztatási kedvezmény címén a jövedelmét (bevételeit) nem csökkentheti, a kisvállalkozások adókedvezményét nem érvényesítheti. Az ilyen egyéni vállalkozó a szünetelés időszakában költséget (ideértve az értékcsökkenési leírást is) nem számolhat el.

Itt kell megjegyezni ugyanakkor azt is, hogy az egyéni vállalkozói tevékenység folytatásakor az egyéni vállalkozó költségként számolhatja el a szüneteltetés befejezését követően a tevékenység folytatása előtt – legfeljebb három évvel korábban – beszerzett, és utóbb a tevékenység végzése során felhasznált anyag- és árukészlet beszerzésére fordított, korábban költségként még el nem számolt kiadása, valamint a tevékenység folytatásához, folytathatóságához szükséges (ideértve a szünetelés időszakában elkerülhetetlen) egyéb kiadásait. Továbbá a szüneteltetés befejezését követően a tevékenység folytatása előtt – legfeljebb három évvel korábban – beszerzett tárgyi eszközök és nem anyagi javak értékcsökkenési leírásának elszámolását is megkezdheti.

Fontos tudni, hogy az egyéni vállalkozói tevékenységére tekintettel nem kötelezett a magánszemély adóbevallás benyújtására, ha e tevékenységét az adóév minden napján szüneteltette, azonban e rendelkezéstől függetlenül a szünetelési időszakában is be kell vallania az adóévben

a) kisvállalkozói kedvezménnyel,

b) fejlesztési tartalékként nyilvántartott összeggel,

c) foglalkoztatási kedvezménnyel,
d) kisvállalkozások adókedvezményével kapcsolatban keletkezett adófizetési kötelezettségét,

amelyre akkor kerülhet sor, ha ezek a kedvezmények nem váltak véglegessé.

Ebből következően például a tevékenységét szüneteltető egyéni vállalkozónak

- ha a tevékenységének szüneteltetése előtt foglalkoztatási kedvezmény címén csökkentette a bevételét, akkor az átlagos állományi létszám csökkenése miatt,
- a kisvállalkozó kedvezményre vonatkozó feltételek nem teljesítése esetén (például átsorolta a tárgyi eszközt és magáncélra használja),
- a kisvállalkozások adókedvezményére vonatkozó feltételek nem teljesítése esetén (például eladta a gépet), valamint
- a fejlesztési tartalék cél szerinti felhasználására vonatkozó feltételek nem teljesítése esetén

bevallási és visszafizetési kötelezettsége keletkezik.

A fejlesztési tartalék nem cél szerinti felhasználása miatt akkor is visszafizetési kötelezettség keletkezik az szja-törvény 49/B paragrafusának (16) bekezdése alapján, ha a fejlesztési tartalék cél szerinti felhasználására nem került sor határidőben, azaz a szünetelés időszakában jár le a cél szerinti felhasználásra nyitva álló határidő. (Például a 2012-ben nyilvántartásba vett és el nem költött összeg után adózni kell 2016-ban.)

A szünetelés kezdő napjától az addig végzett egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel a szünetelés megkezdésének adóévről szóló adóbevallás benyújtásáig befolyt ellenérték (bevétel) a szünetelés megkezdése adóévében megszerzett vállalkozói bevételnek, az igazoltan felmerült kiadás pedig a szünetelés megkezdése adóévében elszámolható vállalkozói költségnek minősül, amelyet az egyéni vállalkozónak a szünetelés megkezdése évről szóló adóbevallásában kell figyelembe vennie.

A szünetelés megkezdése adóévről szóló adóbevallás benyújtását követően az előzőekben nem említett befolyó bevételre, illetve felmerült kiadásra minden olyan adóévben, amelyben a tevékenység az adóév minden napján szünetelt, az önálló tevékenységből származó jövedelem megállapítására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Aki például 2015-ben kezdte el szüneteltetni a tevékenységét, és a kinnlevő bevétele a 2015. évi bevallás benyújtását követően folyt be, annak önálló tevékenységből származó bevételként kell kezelnie a 2016. évben befolyt összeget.

Fontos tudni, hogy a szünetelés ideje alatt az egyéni vállalkozó megszüntetheti az egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel megnyitott pénzforgalmi bankszámláját. Ha nem szünteti meg a számláját, akkor az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetését be kell jelentenie a vállalkozói tevékenységre tekintettel megnyitott pénzforgalmi bankszámlát vezető hitelintezetnek azzal, hogy a bejelentés elmulasztásának minden adójogi következménye a magánszemélyt terheli. A szünetelés ideje alatt az egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel megnyitott bankszámlán jóváírt kamat ugyanis a magánszemélyek által megszerzett kamatjövedelemre vonatkozó szabályok szerint adózik.

Lepsényi Mária adószakértő

Munkaidőkeret: így kell munkabért és bérpótlékot fizetni

Munkaidőkeret, azaz egyenlőtlen munkaidő-beosztás esetén a munkabér havi összege a munkaidő-beosztás függvényében ingadozhat, bizonyos bérpótlékok fizetése pedig a munkaidőkeret lejártá utáni időszakra toldódhat.

Általános munkarendben a munkavállaló hétfőtől péntekig, egyenletesen elosztva teljesíti a munkaidejét, pihenőnapjai pedig a szombat és a vasárnap. A munkabér és a bérpótlék fizetése ilyenkor nem jelenthet problémát, hiszen mindkettőt legkésőbb a tárgyhónapot követő 10. napig ki kell fizetni.

Egyenlőtlen munkaidő-beosztás esetén a munkavállaló által ledolgozott havi munkaidő erősen ingadozhat, hiszen a munkáltató a munkaidőkeret átlagában kell, hogy eleget tegyen a munkaszerződésben vállalt – például teljes munkaidős – foglalkoztatási kötelezettségének. Ebből eredően adódhat olyan hónap, amikor a munkavállaló az átlagosnál kevesebbet, máskor pedig az átlagosnál többet dolgozik.

A törvény szabályozza ezt a helyzetet, hiszen ennek következtében a munkavállaló munkabére akár jelentősen is ingadozhatna. Amennyiben a munkavállaló havibérben részesül, úgy a törvény alapján minden hónapban – a ténylegesen ledolgozott óraszámoktól, illetve a távollétektől függetlenül – a havi alapbére illeti meg. Ha a munkavállaló munkabérét órabér formájában kapja meg, akkor minden hónapban úgy kell elszámolni vele, és kifizetni neki

a munkabért, mintha az adott hónapban az általános munkarend szerint végzett volna munkát.

A felek megállapodása, illetve kollektív szerződés azonban órabéres díjazás esetén felhatalmazást adhat ettől eltérő munkabérfizetésre is. A munkavállaló – az órabéres megállapodás esetét leszámítva – tehát fix összegű juttatásban részesül, és a munkaidőkeret lejártát követően kerül sor a korrekcióra. A feleknek ugyanis ténylegesen is el kell számolniuk egymással. A munkaidőkeret vagy az elszámolási időszak lejártakor kell így a munkavállaló munkabérét az általános munkarend és a napi munkaidő, valamint a teljesített munkaidő alapulvételével elszámolni.

Ha az elszámolás során kiderül, hogy a munkavállaló a neki járó munkabérnél alacsonyabb összegű munkabérben részesül, a következő havi munkabérrel együtt ki kell fizetni neki a munkabér-különbözetet. Ha pedig a munkáltató magasabb összegű munkabért fizetett ki, mint amennyi a munkavállalónak járt volna, a többletet az előlegnyújtásból eredő követelésre vonatkozó szabályok szerint vonhatja le.

A bérpótlékokat általában havonta kell kifizetni

A munkavállaló munkabérét a munkavégzés rendes, átlagos körülményeire tekintettel kell megállapítani. Természetesen munkaidőkeret esetén is előállhat műszakos, vasárnapi, munkaszüneti napi vagy éjszakai munkavégzés (sőt munkaidőkeretben kifejezetten gyakori ez), valamint az ügyelet, illetve a készenlét vagy a rendkívüli munkavégzés sem kizárt. Fontos annak ismerete, hogy a bérpótlékokat fő szabály szerint – az általános munkarendhez hasonlóan – havonta kell elszámolni és kifizetni. Rendkívüli munkavégzés esetén azonban a helyzet ennél bonyolultabb.

Ha a rendkívüli munkavégzés abból ered, hogy a munkavállaló a munkaidő-beosztásától eltérően dolgozik, akkor a bérpótlék számára az általános szabályok alapján az adott hónap után fizetendő ki. Azonos szabály érvényesül az ügyelet tartamára is. Ezen esetekben a rendkívüli munkavégzés jogcíme és mértéke azonnal megállapítható. Ha viszont a munkáltató több munkaidőt osztott be a munkavállaló számára a munkaidőkeret időtartama alatt, mint amennyit be lehetett volna osztani az általános munkarend alapján, azt a munkaidőkeret kimerítése esetén kompenzálni kell. Addig az időpontig ugyanis a beosztott munkaidő mértéke nem is állapítható meg.

Hasonlóképpen a munkaidőkeretet követően kell megállapítani és kifizetni a pihenőnapok esetleges elmaradása miatt a munkavállalót terhelő rendkívüli munkaidőt is (ráadásul 100 százalékos pótlékkal), mely fizetési kötelezettség akkor is fennáll, ha egyébként a munkáltató a lehetségesnél kevesebb munkaidőt osztott be, azonban elmulasztott kellő mennyiségű pihenőnapot beosztani.

dr. Kéri Ádám ügyvéd

Ekhósok, evások, östermelők és mások tb-ellátási alapja

Az általánostól eltérő előírásokat kell figyelembe venni a nyugdíjas munkavállaló, az evás, az ekhós, az egyszerűsített foglalkoztatott, az östermelő, továbbá a felszolgálati díjban részesülő személy tb-ellátási alapjának meghatározásakor.

Az 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) alapelvei között rögzíti, hogy a pénzbeli társadalombiztosítási ellátás összege – ha törvény kivételt nem tesz – arányban áll a biztosítottnak az ellátás fedezetére szolgáló járulék alapjául szolgáló jövedelmével. Ez az elv a gyakorlatban azt jelenti, hogy a pénzbeli egészségbiztosítási járulékalapot képező jövedelem szolgál az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásainak alapjául, és meghatározza a nyugdíjbiztosítási ellátások összegét.

De ahogy a jogszabály fogalmaz: ez alól a törvény kivételt tehet. És tesz is, mind a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Eb.tv.), mind pedig a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.), valamint azok a speciális adótörvények, amelyek esetenként szintén társadalombiztosítási jogosultságot állapítanak meg.

A nyugdíjas biztosítottak, illetve egyéni és társas vállalkozók pénzbeli egészségbiztosítási járulék fizetésére nem kötelezettek, így keresőképtelenség esetén táppénzre sem jogosultak. A baleseti táppénz azonban megilleti őket. Ennek összege – függetlenül a tényleges jogviszonyból származó jövedelemtől – az öregségi nyugdíjminimium (jelenleg havi 28 500 forint) 150 százaléka naptári napi összegének 90, illetve 100 százaléka [Eb.tv. 56. § (2) bekezdése].

A kiegészítő tevékenységet folytató evás egyéni vállalkozó nyugdíjbiztosítási ellátási alapja – amely a 0,5 százalékos nyugdíjnövelését alapozza meg – az eva-alap 10 százaléka. A többes jogviszonyban

álló (heti 36 órás munkaviszony melletti vagy nappali tagozatos diák) evás egyéni vállalkozó esetében pedig az eva-alap 4 százaléka a járulékok és ellátások alapja.

A külön törvény által meghatározott társadalombiztosítási ellátási alapra vonatkozó szabályok közül talán legismertebbek a kisadózókra vonatkozó rendelkezések. A 2012. évi CXLVII. törvény szerint 50 ezer forintos kata fizetése esetén 90 ezer, míg havi 75 ezer forint vállalkozása esetén 150 ezer forint alapján állapítják meg a katasok ellátását, illetve ezen összegeket kell figyelembe venni abban az esetben, ha megváltozott munkaképességű személyek ellátásában vagy korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban részesülőként kereseti korlát hatálya alatt állnak. (Ugyanakkor a nem főállású kisadózónak az ellátási alapja nulla, így az említett esetekben, illetve korhatárt be nem töltött nyugdíjasként sem kell a kisadózói jövedelmet figyelembe venni.)

Az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulást (ekho) választó (2005. évi CXX. törvény szerint adózó) magánszemély egészségügyi szolgáltatásra, baleseti egészségügyi szolgáltatásra, baleseti járadékra és nyugdíjbiztosítási ellátásra jogosult. Ez utóbbira értelemszerűen csak akkor, ha terheli a 3,9 százalékos ekho-rész is, azaz 15 százalék közterhet vonnak le tőle. Ebben az esetben a 15 százalékos ekho-terhet viselő jövedelemnek a 61 százalékát kell figyelembe venni a Tny. 22. paragrafus (1) bekezdésének g) pontja értelmében a nyugdíj alapját képező havi átlagkereset meghatározása során. (Ez az érték a 2008-at megelőző időszakra vonatkozó jövedelem esetén 50 százalék volt.) Ugyanakkor a korhatár előtti ellátásban részesülő magánszemély esetében a teljes ekho-alapot figyelembe kell venni a kereseti korlát meghatározásánál.

Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény 10. paragrafusának (1) bekezdése szerint az egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyban alkalmazott munkavállaló nyugellátásra, baleseti egészségügyi szolgáltatásra, valamint álláskeresői ellátásra szerez jogosultságot. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a nyugellátás számításának alapja napi 500 forint közteher esetén 1370 forint/nap, napi 1000 forint vagy azt meghaladó közteher esetén 2740 forint/nap.

A borraival, illetve felszolgálati díj esetében (amely után a magánszemély fizetheti meg, illetve a foglalkoztatónak kell megfizetnie a 15 százalékos nyugdíjjárulékot) a nyugdíj alapjául szolgáló jövedelemként a járulékalap 81 százalékát kell figyelem-

be venni. Ha egy nyugdíjas munkavállaló után a munkaadó felszolgálati díjat vall be, akkor annak 81 százaléka képezi a 0,5 százalékos nyugdíjnövelés alapját.

És végül azon biztosított mezőgazdasági östermelő esetében, akinek az előző évi bevétele nem haladja meg a 8 millió forintot, és így a Tbj. 30/A szakaszának (2) bekezdése alapján csak nyugdíjjárulék és természetbeni egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett, a nyugdíj alapjául szolgáló jövedelme a bevétel 6 százaléka-
val egyenlő.

Ha például az östermelő 2016. évi összes bevétele 6 millió forint volt, akkor a 10 százalékos nyugdíjjárulékot 2017-ben összesen (kieső időt nem számítva) a bevétel 20 százaléka, tehát 1,2 millió forint után fizeti meg. Korhatár előtti ellátás esetén ezt az összeget kell a kereseti korlát számításánál is figyelembe venni. Ugyanakkor a nyugdíj alapjául szolgáló jövedelme csak $6\,000\,000 \times 6\% = 360\,000$ forint lesz.

Széles Imre társadalombiztosítási szakértő

Vigyázat, ezért is elutasíthatja a Kúria a felülvizsgálati kérelmet!

Hivatalból el kell utasítani a papír alapon előterjesztett felülvizsgálati kérelmet, ha a felperes korábban önkéntesen elektronikus kapcsolattartást választott, mivel az rá nézve már kötelező a későbbi eljárások során – mondta ki legfrissebb ítéletében a Kúria.

A felperes az elsőfokú peres eljárás során a 16. sorszámú beadványát elektronikus úton nyújtotta be, amely következtében az elektronikus kapcsolattartást választotta kötelezően alkalmazandó kapcsolattartási formaként a per további részére.

Ezt követően az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével elutasította a felperes keresetét. A felperes 2017. február 14-én töltötte le a jogerős ítéletet az elektronikus rendszerből, a letöltési igazolás tanúsága szerint. A jogerős ítélet ellen március 9-én, postai úton terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, de elektronikus úton nem nyújtotta be.

A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmének érdemi elbírálására nem volt lehetőség.

A polgári perrendtartásról szóló törvény (Pp.) 394/B paragrafusának (2) bekezdésében foglaltak alapján az (1) bekezdés sze- ▶

rinti elektronikus út választása esetében az eljárás folyamán – ideértve az eljárás minden szakaszát és a rendkívüli perorvoslatot is – a félnek vagy képviselőjének elektronikus úton kell tartania a kapcsolatot a bírósággal, és a bíróság is valamennyi bírósági iratot elektronikusan kézbesít a részére. A beadvány elektronikus úton történő benyújtását az (1) bekezdés szerinti elektronikus út vállalásának kell tekintetni. Mivel a felperes – fakultatív módon – a perben az elektronikus utat választotta kapcsolattartási módként, a felülvizsgálati kérelmét szabályszerűen kizárólag elektronikus úton terjeszthette volna elő az ügyben. Ezzel szemben a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül azt mindössze postai úton nyújtotta be, elektronikus úton nem.

A Pp. 394/I paragrafus (1) bekezdésének a) pontja értelmében, ha a polgári perben a kapcsolattartás valamely fél részéről elektronikus úton történik, és az elektronikus úton kapcsolatot tartó beadványát nem elektronikus úton terjeszti elő, amennyiben e törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja.

A Kúria hivatalból elutasította a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 270. paragrafusának (1) bekezdésére tekintettel, és a Pp. rendszertani értelmezéséből következően a Pp. 394/I paragrafus (1) bekezdésének a) pontja alapján.

adozona.hu

AJÁNLÓK:

Bölcsőde, családi napközi cafeteriában – milyen a jó számla?

A nem pénzben juttatott bölcsődei szolgáltatás, családi napközi ellátás adómentességét szabályozó előírások értelmezésekor az a rendkívüli helyzet áll elő, hogy ha minden fél megpróbálja betartani a vonatkozó jogszabályokat – azaz a szolgáltatást nyújtó annak a nevére állítja ki a számláját, aki a szolgáltatását megrendelte, a munkáltató viszont szeretné a munkavállalóját ezen juttatásban részesíteni –, akkor semmiképpen nem tudnak megfelelni az adómentesség feltételeinek.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (szja-törvény) 1. számú mellékletének 8.6. c) pontjában foglaltak

szerint adómentesnek minősülő nem pénzben kapott juttatás a munkavállalók gyermekei után igénybe vett bölcsődei, óvodai szolgáltatásra, bölcsődei, óvodai ellátásra tekintettel adott költségtérítés.

A nem pénzben kapott juttatás magában foglalhatja az étkeztetés díját, az alapellátás díját, valamint az egyéb speciális szolgáltatások díját is.

A nem pénzben juttatott bölcsődei szolgáltatás, családi napközi ellátás adómentessége címet viselő 2013/30. számú adózási kérdés tovább pontosítja az elszámolás menetét, az alábbiak szerint: „adómentes juttatásnak tekinthető az, ha a juttató (munkáltató) a szolgáltatás vásárlásáról a nevére szóló számla ellenében téríti meg a magánszemély által megelőlegezett összeget vagy pedig egy meghatározott összeget átad a magánszemélynek azzal, hogy a szolgáltatás vásárlásáról a nevére szóló számlával egy meghatározott időpontig számoljon el. Nem felel meg azonban az adómentesség feltételeinek az, ha a számla a magánszemély, és nem a munkáltató nevére szól [...]”.

Vizsgáljuk meg a fenti előírást a számláról rendelkező közösségi irányelv és az áfatörvény tükrében!

A közösségi irányelv (A Tanács 2006/112/EK Irányelve [2006. november 28.] a közös hozzáadottértékadó-rendszerről) pontosan meghatározza, hogy mi az az adattartalom, aminek a számlán kell szerepelnie: „Az ebben az irányelvben meghatározott különös rendelkezések sérelme nélkül, a [...] kiállított számlákon a héa megállapítása céljából kizárólag a következő adatokat kell kötelezően feltüntetni: [...] az adóalany és a vevő (megrendelő) teljes neve és címe (226. cikk 5. pont)”.

Az irányelvet a hazai gyakorlatba átültető áfatörvény (2007. évi CXXVII. törvény) szerint:

„69. § A számla kötelező adattartalma a következő:

[...]

e) a termék értékesítőjének, szolgáltatás nyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe”.

Ha összehasonlítjuk az adózási kérdést és a közösségi szabályozás alapján született törvényt az alábbi következtetésekre juthatunk:

1. Az adózási kérdés felülírja a közösségi szabályokat és az áfatörvényt – hiszen pontosan meghatározza, hogy az óvodai, bölcsődei szolgáltatásról kiállított számlát a munkáltató nevére kell kiállítani –, azaz

a szolgáltatást megrendelő mellett kötelező adattartalomként a munkáltató nevét is szerepeltetni kell a számlán.

2. Ha nem írja felül az irányelvet és az áfatörvényt az adózási kérdés (hiszen talán arra a következtetésre mégsem szabad eljutnunk, hogy egy adózási kérdés a teljes közösségi jogszabályalkotás felett áll), akkor azt kell vélelmeznünk: azzal, hogy a „munkáltató nevére” kell szólnia a számlának, az adózási kérdés azt írja elő, hogy ki legyen a szolgáltatás megrendelője (hiszen – mint fentebb is láttuk – a számlának a szolgáltatás megrendelőjének a nevére kell szólnia).

Ez pedig azt jelenti, hogy az adózási kérdés immár nem a közösségi szabályozást, hanem a magánjogi viszonyokat írja felül.

dr. Kelemen László
adószakértő, jogász

További részleteket itt olvashat:

<http://adozona.hu>

Kilépőpapírok, igazolások: ezeket kell kiadniuk a munkáltatóknak

A munkáltató köteles a munkaviszony felmondással történő megszüntetésekor legkésőbb az utolsó munkában töltött naptól, egyébként legkésőbb a munkaviszony megszűnésétől számított ötödik munkanapon a munkavállaló részére kifizetni a munkabérét, egyéb járandóságait, valamint kiadni a munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályokban előírt igazolásokat. A munkaviszony megszűnése esetén a munkavállaló kötelezettsége, hogy az előírt rendben átadja a munkakörét, és elszámoljon a munkáltatójával.

Munkakör átadása

Az átadás-átvétel során fokozottan érvényesülnek azon munkajogi alapelvek, miszerint a felek egymással kötelesek kölcsönösen együttműködni és a jogukat rendeltetésszerűen gyakorolni. A munkakörátadás a megkezdett feladatok, iratok, ügyek másik munkavállaló részére történő átadását, az elszámolás pedig a munkáltatótól átvett eszközök visszaszolgáltatását, esetlegesen a pénzeszközökkel való elszámolást jelenti. A munkavállaló köteles tehát a munkáltató tulajdonában álló, nála lévő eszközöket visszaszolgáltatni.

Mindemellett megfelelő tájékoztatást kell adnia a folyamatban lévő ügyekről, teljesítési határidőkről, minden lényeges tényről és körülményről, ami az általa el-

MÁR OKOSTELEFONON IS ELÉRHETŐ!

Töltse le a DHVG-applikációt az App Store vagy a Google Play áruházból,
és olvassa a HVG-t – bárhol, bármikor!

látott munkakörrel összefügg. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy a dolgozó az átadott ügyek vitelére is köteles lenne betárolni utódját. Természetesen, ha a munkáltató kifejezetten ilyen tartalmú utasítást ad, annak a munkavállalónak eleget kell tennie. Ha ezt mégis elmulasztja, akkor eljárása nem minősül jogellenes munkaviszony-megszüntetésnek, de felelősségre vonható és szankcionálható.

A munkakörátadás és az elszámolás feltételeit a munkáltató köteles biztosítani. Ennek elmulasztásával – például ha a munkáltató nem jelöli ki az átvéő munkavállalót – nem hivatkozhat alappal a jogellenes munkaviszony-megszüntetésre az átadás, elszámolás hiányában. Ennek tényéről mindkét fél védelme érdekében érdemes jegyzőkönyvet felvenni. A szigorú szabályozás indoka, hogy a munkakör megfelelő időben és módon történő átadása a munkáltató zavartalan működését biztosítja.

Az Mt. csak utal az „előírt rendre”, azonban részletesebb szabályt nem tartalmaz. Éppen ezért van jelentősége az átadási és elszámolási kötelezettség megszegésének megállapításakor az ezen kötelezettségekre vonatkozó munkáltatói utasításoknak, szabályzatoknak, a munkaszerződés vagy a kollektív szerződés rendelkezéseinek. Sőt, célszerű akár már a munkaszerződésben is rögzíteni a kötelezettségek konkrét körét és a végrehajtás módját, különösen, hogy ezek munkáltatóként és munkakörönként eltérőek.

Azért fontos, hogy a munkavállaló eleget tegyen a munkakör-átadási kötelezettségének, mert ennek elmulasztása esetén a munkáltató bíróságtól kérheti a jogellenes munkaviszony-megszüntetés jogkövetkezményeinek alkalmazását, azaz a munkavállalói felmondás esetén irányadó felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő összeget és az azt meghaladó kára megtérítését is.

dr. Hajdu-Dudás Mária munkajogász

További részleteket itt olvashat:

<http://adozona.hu>

Fióktelep, kereskedelmi képviselő – az áfaalanyiság problematikája

Gyakran adódnak kérdések a fióktelep és a kereskedelmi képviselő áfaalanyisága kapcsán. Mindkét esetben az ágazati jogszabályok és az áfatörvény adóalanyiságot szabályozó értelmező rendelkezései alapján lehet eldönteni, hogy az adott entitás, illetve az általa folytatott tevékenység az áfatörvény hatálya alá tartozik-e.

A külföldiek magyarországi befektetéseiről szóló 1988. évi XXIV. törvény értelmében külföldiek gazdasági célú letelepedésének tekintendő a Magyarország területén önállóan, üzletszerűen – rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett – végzett gazdasági tevékenység ténylegesen és tartós, huzamos jelleggel történő folytatása az erre a célra szolgáló vagy rendszeresített létesítmény, telep, iroda, üzlet vagy egyéb hely, rögzített felszerelés vagy berendezés útján.

Külföldi személy (bizonyos kivételekkel, például oktatási, előadóművészi, hivatásos sportolói tevékenység, ingatlan hasznosítása stb.) Magyarország területén a következő letelepedési formák egyikében végezhet önálló, üzletszerű gazdasági tevékenységet:

- önálló vállalkozóként, egyéni vállalkozóként, egyéni cégként vagy önfoglalkoztatás formájában,
- fióktelep vagy kereskedelmi képviselő útján,
- olyan belföldi székhelyű gazdasági társaság, egyesülés, szövetkezet útján, melyben részesedéssel rendelkezik.

Az említett letelepedési formák közül a fióktelep és a kereskedelmi képviselő áfaalanyisága kapcsán merülnek fel leginkább kérdések.

Fontos, hogy mindkét esetben az ágazati jogszabályok és az áfatörvény adóalanyiságot szabályozó értelmező rendelkezései alapján lehet eldönteni, hogy az adott entitás, illetve az általa folytatott tevékenység az áfatörvény hatálya alá tartozik-e.

A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény (Fiókvt.) értelmében fióktelep a külföldi vállalkozás jogi személyiséggel nem rendelkező, gazdálkodási önállósággal felruházott olyan szervezeti egysége, amelyet önálló cégformaként a belföldi cégnyilván tartásban a külföldi vállalkozás fióktelepeként bejegyeztek.

Elvileg tehát minden fióktelep egyben a külföldi vállalkozás belföldi telephelyének tekintendő, mivel a fióktelep fogalmi eleme, hogy gazdasági tevékenység önálló (tehát az ehhez szükséges személyzettel, infrastruktúrával rendelkező) folytatására jön létre.

Ennek megfelelően a fióktelepnek nyújtott főszabály szerinti teljesítési helyű szolgáltatások [áfatörvény 37. § (1) bekezdés] belföldön teljesülnek.

Úgyisint belföldön teljesülnek az előzők szerinti szolgáltatások, ha azokat

a külföldi vállalkozás a belföldi fióktelepén keresztül belföldi adóalanyként nyújtja.

Ki kell továbbá említeni, hogy a fióktelep adóalanyisága speciális, hiszen a fióktelepek nem önmagukban minősülnek adóalanyként, mivel fióktelep alapítása esetén is külföldi vállalkozás az adóalany, a fióktelep csupán ennek az adóalanynak az egyik szervezeti egysége, amely útján a külföldi vállalkozás az egyes jogait gyakorolja, kötelezettségeit teljesíti.

(A vonatkozó jogszabályi rendelkezés is ezt mondja ki, amikor akként rendelkezik, hogy a fióktelep jogképes, cégneve alatt a külföldi vállalkozás javára jogokat szerezhet és a külföldi vállalkozás terhére kötelezettségeket vállalhat, így különösen vagyont szerezhet, szerződést köthet, pert indíthat és perelhető).

A Fiókvt. alapján tehát a külföldi cég magyarországi fióktelepe jogi értelemben a külföldi cég magyarországi gazdasági jelenlétének megtestesítője, nem pedig egy elkülönült, önálló entitás.

Éppen ezért a külföldi cég és fióktelepe közötti ügyletek az általános forgalmi adó szempontjából nem értelmezhetőek, így azokat főszabályként áfakötelezettség nem terheli.

dr. Juhász Péter, HÍD Adószakértő és Pénzügyi Tanácsadó Zrt.

További részleteket itt olvashat:

<http://adozona.hu>

Jön a közérdekű nyugdíjas szövetkezet – ki és mit nyerhet?

Az aktív nyugdíjasok visszavezetését a munkaerőpiacra, tudásuk hasznosítását, elszigetelődésük enyhítését szolgálná a közérdekű nyugdíjas szövetkezetek létrehozása – indokolják a nemrégiben a parlament elé terjesztett törvényjavaslatukat fideszes képviselők.

Közérdekű nyugdíjas szövetkezetet minimum 90 százalékban öregségi nyugdíjasok hozhatnának létre. (A javaslat számos kérdést nyitva hagy még, mint ahogy nem teljesen egyértelmű, hogy a nem nyugdíjas tagok adó-, illetve járulékkötelezettségeire milyen hatással lenne a tagságuk – főként más társaságokban foglalkoztatottakhoz képest –, mint ahogy az sem, minek tekinthető például az öregségi nyugdíjkorhatárt elért, de – mivel számára az kedvezőbb – továbbra is rokkantsági ellátásban részesülő „nyugdíjas”).

A szövetkezetet mint munkáltatót sem szociális hozzájárulási adó (szoccho), sem ▶

szakképzési hozzájárulás nem terhelné, sőt a minimálbér erejéig élelmisszert, illetve annak vásárlására felhasználható utalványt is köztehermentesen juttathatna tagjainak. (Ha ma nyugdíjast foglalkoztat egy társaság, akkor a „normál” munkavállalóhoz képest a szochóból 50 százalékos kedvezményt kaphat az 55 év feletti nyugdíjasra, de csak havi bruttó 100 ezer forintig.)

A szövetkezetek később meghatározandó feltételekkel állami támogatásban is részesülhetnének majd. Eredményükből közösségi alapot képezhetnének segélyekre, támogatásokra. Fordított áfa alá esnének, ez némi adminisztratív könnyítést jelenthet számukra, kevésbé jó hír a szolgáltatásaikat igénybe vevőknek.

A nyugdíjas a „normál” dolgozóval szemben nem fizetne nyugdíj-, illetve egészségbiztosítási járulékot, csak a 1,5 százalékos munkaerő-piaci járulékot vonnák tőle. Cserében viszont nem kapná meg a keresménye után az évi 0,5 százalékos nyugdíjemelést – amit jelenleg a nyugdíj melletti keresőtevékenységet folytatók kaphatnak –, ugyanis nem számítana munkaviszonynak sem a nyugdíjas, sem a nem nyugdíjas tagok foglalkoztatása (azaz nincs levont nyugdíjjárulék, ami a 0,5 százalékos emelés alapja lenne).

Minden tag – a nem nyugdíjas is – a majdani alapszabályzatban meghatározott vagyoni hozzájárulást kellene, hogy fizessen, és köteles lenne személyesen közreműködni a szövetkezet működésében. Emellett viszont kötelezően igénybe is kellene vennie annak szolgáltatásait.

Hunyadné Szűts Veronika
igazságügyi adó- és járulékszaktörő
További részleteket itt olvashat:

<http://adozona.hu>

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

Könyvelői felelősség

Könyvelőirodai alkalmazottként a munkám során többször találkozom azzal, hogy az ügyfél nem jól határozza meg a teljesítési időpontot (például határozott időszakra szóló számlázás esetén), előlegszámlát nem, vagy rosszul állít ki, amikor a díjbekérő alapján megkapja az összeget, nem megfelelően kezeli a bérleti díjhoz kapcsolódó járulékos költségeket, olyan számlákat fogad be,

amelyeken nem jó a teljesítési időpont, nem megfelelően állítja ki a helyesbítő számlát stb. Ha felhívom a figyelmet a fenti hibákra, akkor vagy azt a választ kapom, hogy a számlázó program nem képes olyan számlát kiállítani (előleg, helyesbítő), amit kérek, vagy a partnerrel nem lehet megbeszélni, hogy jól állítsa ki a feljűk érkező számlát, illetve túl „macerás” az, amit kérek, vagy egyáltalán nem is értik, mit akarok. Mivel sajnos „hozott anyagból” kell dolgozni, felmerül a kérdés, hogy a fenti hibákat tartalmazó számlákat lekönyveljem-e úgy, ahogy megkapom, vagy egyáltalán nem szerepeltethetem a könyvelésben? Esetleg a helyes időpontra könyveljem, függetlenül, hogy a számlán milyen teljesítési időpont van, illetve a kibocsátónál más időszakban szerepel. Kié a felelősség, ha ezen bejövő számlák után az áfát levonásba helyezem, de az ügyfelet tájékoztattam, hogy ki kellene javítani a bizonylatot? Problémát jelent továbbá az is, hogy mire a számlát esetleg kijavítanak, lejár az áfabevallási határidő, és ezen számlák kimaradása magas áfafizetési kötelezettséget jelent az ügyfélnek.

SAKÉRTÖNK VÁLASZA

A mulasztási bírsággal összefüggésben az adózás rendjéről szóló törvény már csak az adózó felelősségét állapítja meg, a könyvelők felelőssége megszűnt. Annak ellenére azonban, hogy a törvény az adózót nevezi meg felelősként, közvetetten a könyvelő is felelős lehet az adózó bírságaiért, ha a mulasztásban közvetve részt vesz.

Amikor a könyvelő az ügyféllel megírja a könyvelői szerződést, minden esetben a szerződésben foglaltak határozzák meg a felelősségét. A konzervatív könyvelői szerződés kizárólag a könyvelő részére hozott anyag kontírozását és könyvelését jelenti, valamint a hozott anyagból megállapított hiányosságokra és egyéb szabálytalanságokra utaló információ közlését az adózóval. Szigorúan közlésről van szó, nem az ügyfél helyetti javításról, bizonylatgyártásról.

A számviteli törvényben előírt bizonylati rend alapján a könyvelésbe csak jóváhagyott, ellenőrzött számla kerülhet be. A bizonylati rend és fegyelem kialakításában, a szabályzatok elkészítésében a könyvelőnek nagy szerepe van, hiszen az ügyfél nem feltétlenül ért ehhez a szakterülethez. A kiadott és befogadott számlák valódisá-

gáért, azok ellenőrzésért azonban az ügyfél (jellemzően a vezető tisztségviselő) felel.

A könyvelési munka a „hozott anyagok” számviteli törvény szerinti kontírozását, rögzítését jelenti. A könyvelő feladata, hogy a könyvelésre átadott számlákat ellenőrizze abból a szempontból, hogy azok külsőre megfelelnek-e a számviteli törvényben előírtaknak. Alakilag és nem tartalmilag.

A fentiekből következően a figyelmeztetések megtétele mellett a kapott anyagokon sem alakilag, sem tartalmilag ne változtasson a könyvelő, azokat – ha alakilag megfelelnek – az azokban szereplő dátumokkal, tartalommal könyvelje és állítsa be a bevallásokba. Célszerű azonban írásban rögzíteni a hibákat, és átvetetni a listát az ügyféllel.

Hunyadné Szűts Veronika igazságügyi adó- és járulékszaktörő

Áfa lakás átalakításakor

Vállalkozásunk saját tulajdonú ingatlan értékesítésével, bérbeadásával foglalkozik. Az általános szabályokat alkalmazzuk, tehát nem jelentkeztünk be a használt ingatlan esetében sem a bérbeadás, sem az értékesítés esetén az áfa alá. Egy megvásárolt, nagyméretű lakás átalakításával három új lakást szeretnénk létrehozni, majd azokat értékesíteni vagy bérbe adni. Az így létrejött három lakás mind újnak minősül, vagy a meglévő, átalakított lakás „méretcsökkenéssel”, de réginek számít? Az új lakások értékesítése áfaköteles, a régie áfamentes. Ha az átépítendő lakás réginek minősül, akkor az átépítési munkák, anyagok áfája mi alapján bontható meg levonható és le nem vonható áfára? Ha generálkivitelezővel szerződünk az átalakításra, akkor – mivel új lakásokat alakítunk ki – alkalmazható-e az 5 százalékos áfamérték? A megmaradó, csökkent méretű lakásban adódott munkáknál is alkalmazható az 5 százalékos kulcs? Ha nem, akkor célszerű lenne külön szerződni ezekre a munkákra? Ugyanígy az általunk történő értékesítés esetén minden lakásra alkalmazhatjuk-e az 5 százalékos áfát, vagy csak a két újonnan kialakított lakásra, a méretcsökkenéssel megmaradó régire nem? Ha mégis bérbe adnánk a lakásokat, akkor mi alapján lehetne az előzetesen levont áfát utólag megosztani? Célszerű lenne az egyes lakásokra külön-külön szerződni?

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (áfatörvény) 3. mellékletének 50. és 51. pontjai alapján 5 százalékos adókulcs az alábbi ügyletekre vonatkozik:

– A 86. paragrafus (1) bekezdés j) pontjának ja) vagy jb) alpontja alá tartozó olyan, többlakásos lakóingatlanban kialakítandó vagy kialakított lakás értékesítésére, amelynek összes hasznos alapterülete nem haladja meg a 150 négyzetmétert,

– A 86. paragrafus (1) bekezdés j) pontjának ja) vagy jb) alpontja alá tartozó olyan egylakásos lakóingatlan, amelynek összes hasznos alapterülete nem haladja meg a 300 négyzetmétert.

Az áfatörvény 259. paragrafusának 12. pontja alapján a lakóingatlan lakás céljára létesített és az ingatlan-nyilvántartásban lakóház vagy lakás megnevezéssel nyilvántartott vagy ilyenként feltüntetésre váró ingatlan. Nem minősül lakóingatlan a lakás rendeltetésszerű használatához nem szükséges helyiség, még akkor sem, ha az a lakóépülettel egybeépült; ilyenek különösen a garázs, a műhely, az üzlet, a gazdasági épület.

A 86. paragrafus ja) és jb) pontja alapján adóköteles az olyan beépített ingatlan és a hozzá tartozó földrészlet értékesítése, amelynek

- első rendeltetésszerű használatbavétele még nem történt meg; vagy
- első rendeltetésszerű használatbavétele megtörtént, de az arra jogosító hatósági engedély jogerőre emelkedése vagy használatbavétel-tudomásulvételi eljárás esetén a használatbavétel hallgatással történő tudomásulvétele és az értékesítés között még nem telt el két év, vagy beépítése az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény szerinti egyszerű bejelentés alapján valósult meg, és a beépítés tényét igazoló hatósági bizonyítvány kiállítása, illetve az értékesítés között még nem telt el két év.

A 2016/13. Adózási kérdés alapján az újonnan létrehozott ingatlan használatba vétele mellett első rendeltetésszerű használatbavételnek minősül a már meglévő és használatbavételi engedéllyel rendelkező ingatlan átalakítást követő olyan használatbavétele is, amelynek eredményeképpen a korábbi használatához képest funkcióbeli/rendeltetésbeli változás is történik, és ennek kapcsán új használatbavételi engedélyezési vagy tudomásulvételi eljárás szükséges. Ugyancsak első rendeltetésszerű használatbavételnek minősül a meglévő ingatlan olyan átalakítása, amelynek eredményeként az ingatlan albetéteinek száma megváltozik, feltéve

természetesen, hogy az albetéteket érintő átalakítást követő használatbavétel engedélyhez vagy tudomásulvételi eljáráshoz kötött.

A kérdésekre tehát az alábbi válaszok adhatók.

Ha a lakás átalakítása miatt az ingatlan albetéteinek száma megváltozik, és az használatbavételi engedélyhez vagy tudomásulvételi eljáráshoz kötött, a lakás átalakítása első rendeltetésszerű használatbavételnek minősül.

Generálkivitelező (vállalkozó) szolgáltatás esetében az 5 százalékos adókulcs alkalmazásának további feltétele, hogy az áfatörvény 10. paragrafusának d) pontja szerinti ügyletnek minősüljön a tranzakció, azaz

– A vállalkozó építési-szerelési munkával ingatlant hozzon létre. Nem szükséges, hogy a munka építésiengedély-köteles legyen, elegendő, ha a szerződés jellegadó tartalmában építési-szerelési munkára irányul.

– A létrehozott ingatlan bejegyzendő az ingatlan-nyilvántartásba. Az adóhatóság korábbi gyakorlata alapján nem csak az tekintendő ide tartozónak, ha az ingatlant be kell jegyezni az ingatlan-nyilvántartás fő lapjára, amely az ingatlan tulajdonjogában bekövetkező változások nyilvántartására szolgál, hanem azt az esetet is, ha az ingatlan-nyilvántartáshoz tartozó térképre kell bejegyezni az építményt. Szintén megfelel a 10. paragrafus d) pontjának a más földterületre épített felépítmény, így megfelel az az eset is, ha a telek az épített tulajdonában van.

– A létrehozott ingatlant a jogosult részére átadják. Az 5 százalékos adókulcs vonatkozik a szerkezetkész, félkész, kulcsra-kész állapotban történő átadásra is, illetve mindazon részmunkákra kiterjed, amelyeket az ingatlan szerződés szerinti átadásához a vállalkozónak teljesítenie kell.

Ugyanakkor még abban az esetben is, ha az ügyletre a fentiek értelmében vonatkozik az 5 százalékos adókulcs, az áfatörvény 142. paragrafus (1) bekezdésének a) pontja és a (3) bekezdése alapján a 10. paragrafus (1) bekezdésének d) pontja szerinti termékértékesítésre fordított adózás alkalmazandó, ha a megrendelő olyan adóalany, akinek nincs speciális jogállása, amely alapján az áfa fizetése nem követelhető. Mivel a kizárólag adómentes tevékenység végzése nem minősül ilyen speciális jogállásnak, így esetében is felmerül a fordított adózás alkalmazása.

Az áfatörvény 123. paragrafusa alapján abban az esetben, ha az adóalany egyaránt

teljesíti a 120. és 121. paragrafusok szerint adólevonásra jogosító termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást, és arra nem jogosító termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást, az előzetesen felszámított adó kizárólag az adólevonásra jogosító termékértékesítésének, szolgáltatásnyújtásának betudható részében vonható le.

A 123. paragrafus (2) bekezdése alapján ez esetben az előzetesen felszámított adó levonható és le nem vonható részének megállapításához az adóalany köteles olyan megfelelően részletezett nyilvántartást alkalmazni, amely az adólevonási jog keletkezésétől kezdődően alkalmas annak egyértelmű, megbízható és folyamatos követésére, hogy a termék, szolgáltatás használata, egyéb módon történő hasznosítása az adólevonásra jogosító termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást vagy az arra nem jogosító termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást szolgálja (tételes elkülönítés). Ennek felelhet meg, ha a szolgáltatást nyújtó az ingatlan-értékbecslés értékét elkülöníti a számlájában.

Ellenkező esetben a 123. paragrafus (3) bekezdésének alapján – mivel az előzetesen felszámított adó megosztása a tételes elkülönítés szabályai szerint nem végezhető el – az adóalany a megosztást más, a 123. paragrafus (1) bekezdésében említett követelményt kielégítő szabályok szerint végezheti el. Ennek hiányában a tételes elkülönítés szabályai szerint meg nem osztható előzetesen felszámított adót az áfatörvény 5. számú mellékletében meghatározott értékarányos számítási módszer alkalmazásával kell arányosan megosztani.

Tehát a tételes elkülönítés alkalmazhatóságának biztosításához valóban indokolt lehet az egyes lakásokra külön-külön szerződni. Ellenkező esetben vagy a valóságot tükröző természetes mutató alapján kell a felmerült áfat arányosítani, vagy az áfatörvény 5. számú melléklete szerinti módszert kell alkalmazni.

dr. Bartha László adójogi szakjagász

Mikor módosítható az értékcsökkenés elszámolása?

Egy cég szerelőműhelyt épít, részben önerőből, részben hitelből, részben uniós támogatási pénzből. A támogatás mértéke 50 százalék, a fenntartási kötelezettség 3 év. A létrehozott épület értékét 50 év alatt, a hozzá tartozó szerzőségeket 7 év alatt írja le. Milyen mértékben lehet feloldani a támogatást? Csak az értékcsökkenés összegének ►

felét, minden évben (s így a csarnok esetében 50 évig), vagy a 3 év alatt, amíg fenn kell tartani a projektet, az egész halasztott bevételt fel kell oldani? Továbbá ebben az esetben a számviteli politika módosításával van-e lehetőség a számviteli értékcsökkenés mértékének növelésére, hogy rövidebb idő alatt csökkenjen a csarnok és a szerszámok értéke?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA

Az igényelt támogatás típusának meghatározásához elsőként a támogatási szerződés, megállapodás dokumentációjának áttekintése szükséges. Ennek tartalmi megítélése alapján tudjuk az elszámolás pontos beazonosítását megtenni. Ennek hiányában, általánosságban elmondható, hogy passzív időbeli elhatárolásként kell kimutatni a költségek (a ráfordítások) elmentételezésére – visszafizetési kötelezettség nélkül – kapott, pénzügyileg rendezett, egyéb bevételként elszámolt támogatás összegéből az üzleti évben költséggel, ráfordítással nem ellentételezett összeget. Az elhatárolást a költségek, ráfordítások tényleges felmerülésekor, illetve a támogatási szerződésben, megállapodásban foglaltak teljesülésekor kell megszüntetni [számviteli törvény (Szt.) 44. § (2) bekezdés].

Abban az esetben tehát, ha a támogatáshoz kapcsolódó költségek a tárgyévben még nem, vagy csak részben merülnek fel, az összemérés elve értelmében a kapott támogatásnak azt a részét, amellyel szemben még nem merült fel költség, a bevételek passzív időbeli elhatárolásai között kell kimutatni.

Az eszközbeszerzésre kapott támogatás halasztott bevételként elhatárolt összegét – a számviteli törvény 45. paragrafusának (2) bekezdése szerint – a fejlesztés során megvalósított eszköz bekerülési értékének, illetve bekerülési értéke arányos részének költségkénti, illetve ráfordításkénti elszámolásakor kell megszüntetni. Azaz amint az eszköz értéke költségként (értékcsökkenésként több éven keresztül), ráfordításként (például 3

év fenntartási kötelezettség után kivezetik a könyvekből a tárgyi eszközt) megjelenik a vállalkozó könyveiben, akkor azt kell feloldani.

Az Szt. 45. paragrafusának (2) bekezdése szerint a támogatásonként, a véglegesen átvett pénzeszközként, a térítés nélkül átvett eszközöként kimutatott halasztott bevételt a fejlesztés során megvalósított eszköz, az elengedett, valamint a harmadik személy által átvállalt kötelezettséghez kapcsolódó eszköz, illetve a térítés nélkül átvett eszköz (ideértve az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt eszközöket is) 47-51. paragrafus szerint meghatározott bekerülési értékének, illetve bekerülési értéke arányos részének költségkénti, illetve ráfordításkénti elszámolásakor kell megszüntetni. Meg kell szüntetni a fejlesztési támogatás miatt kimutatott halasztott bevételt a támogatás visszafizetésekor is.

A (2a) bekezdés kimondja, hogy ha az eszköz bekerülési értéke a használatba vételt követően megnő a használatbavételkor bekerülési értékhez képest, akkor a halasztott bevétel (2) bekezdés szerinti megszüntetésekor a bekerülési érték növekményét figyelmen kívül kell hagyni. Ha emellett az eszköz hasznos élettartama is növekszik, akkor a halasztott bevétel (2) bekezdés szerinti megszüntetésekor a hasznos élettartam növekedését is figyelmen kívül kell hagyni.

A tárgyévben olyan összeg maradhat a bevételek között, ami az elszámolt értékcsökkenéssel arányos. Ha a támogatás a költségeknek nem a teljes összegét fedezte, hanem az 50 százalékát, akkor az elszámolt értékcsökkenés felének megfelelő támogatás számolandó elbevételeként.

A támogatások elszámolására vonatkozóan több részletszabályt rögzít a számviteli törvény. A számviteli elszámolás a pályázati feltételektől is nagymértékben függ.

Az aktiváláskor megállapított terv szerinti értékcsökkenés csak akkor módosítható, ha az Szt. 53. paragrafusának (4)-(5) bekezdése szerinti feltételek valamelyike

bekövetkezik. Az immateriális javak, tárgyi eszközök maradványértékét aktiváláskor kell meghatározni, annak a használati idő alatti módosítása – ha az előbb hivatkozott feltételek nem következnek be – nem lehetséges.

A terv szerinti értékcsökkenés elszámolásának (mértékének) módosítását a számviteli törvény csak kivételesen enged meg. Akkor változtatható meg, ha az érintett eszköz használatában, az értékcsökkenés megállapításakor figyelembe vett körülményekben

- az adott eszköz használatának időtartamában,
- az adott eszköz értékében, várható maradványértékében lényeges változás következett be.

A változás számszerűsített hatását a kiegészítő mellékletben be kell mutatni. Az ide vonatkozó törvényrészlet a következő:

„53. § (4) bekezdés: Az immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél a terven felüli értékcsökkenés elszámolása, illetve viszáirása az évenként elszámolandó terv szerinti értékcsökkenés, a várható hasznos élettartam és a maradványérték újbóli megállapítását eredményezheti. A terv szerinti értékcsökkenés, a várható hasznos élettartam és a maradványérték újbóli megállapítását a kiegészítő mellékletben indokolni kell és annak az eszközökre, illetve az eredményre gyakorolt hatását külön be kell mutatni.

(5) Ha az évenként elszámolásra kerülő értékcsökkenés megállapításakor (megtervezésekor) figyelembe vett körülményekben (az adott eszköz használatának időtartamában, az adott eszköz értékében és a várható maradványértékben) lényeges változás következett be, akkor a terv szerint elszámolásra kerülő értékcsökkenés megváltoztatható, de a változás eredményre gyakorolt számszerűsített hatását a kiegészítő mellékletben be kell mutatni.”

Ha ezen feltételek valamelyike fennáll, akkor módosítható az értékcsökkenés elszámolása.

Tirpák Anita, mérlegképes könyvelő, adószakértő

Kiadó: Kiadja a HVG Kiadó Zrt.,

1037 Budapest, Montevideo utca 14. Telefon: (+36 1) 436-2001 (HVG központ), Fax: (+36 1) 436-2014, E-mail: adozona@adozona.hu

Termékmenedzser: Vörös Tünde

Felelős kiadó: Kékesi Zsuzsa, online divízióvezető